

2025-01-09

Kursbeskrivning

Verksamhetsförlagd utbildning VFU I, 2,5 hp

Grundnivå, helfart inom Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i fritidshem

Kurskod: UB05VZ

Vårterminen 2025

Kursansvarig	Eva Kane, e-post: eva.kane@buv.su.se
Kursadministratör	Sara Grobgeld, e-post: sara.grobgeld@buv.su.se
Lärare	Jeanette Åström, e-post: jeanette.astrom@buv.su.se Lisa Sapan elisaveta.sapan@buv.su.se Anneli Hippinen Ahlberg, e-post: anneli.hippinen-ahlgren@buv.su.se
Examinator	Eva Kane, e-post: eva.kane@buv.su.se

Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen

Stockholms universitet

Besöksadress

Barn- och ungdomsvetenskapliga
institutionen

Svante Arrhenius väg 21A

106 91 Stockholm

www.buv.su.se

Allmänt om kursen

Mer information om kursen liksom kommunikation från lärare under kursens gång finner du i VFU-portföljen. Kurssidan i portföljen blir tillgänglig när du har registrerats på kursen. Du loggar in med din universitetsinloggning på <https://vfus.se>

Registerutdrag från polismyndigheten inför VFU

Riksdagen har beslutat att lärarstudenter och deltagare i kommunal vuxenundervisning som inom utbildningen genomför VFU ska genomgå registerkontroll. Denna kontroll genomförs för att öka skyddet för barn och ungdomar och minimera riskerna för att de utsätts för olika typer av kränkningar av personer som arbetar inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg.

Du måste så snart som möjligt ordna ett registerutdrag hos polismyndigheten innan du ska påbörja en VFU-kurs. Visar du inte ett registerutdrag på VFU-skolan kan du inte genomföra den obligatoriska VFU:n. Det är rektorn på VFU-skolan som ansvarar för att kontrollen av registerutdraget görs. Vissa kommuner genomför även en utökad bakgrundskontroll. Du väljer själv om du vill få utdraget som fysisk post eller som digital post – förutsatt att du har en digital brevlåda (Kivra, Billo eller Min myndighetspost). Registerutdraget är giltigt ett år – tänk på att förnya ditt registerutdrag varje år!

Länk till Polisens webbsida: <https://polisen.se/tjanster-tillstand/belastningsregistret/skola-eller-forskola/>

Kursens upplägg

VFU I, 2,5 hp, pågår under perioden **onsdag 12 – fredag 21 mars 2025** med sammanlagt 6 ½ VFU-dagar vid en skolas fritidshem. Det, för studenten, obligatoriska introduktionsseminariet **på Zoom** är **onsdag 12 mars 2025** på förmiddagen varefter studenten går direkt till sin VFU-skola. Det obligatoriska reflektionsseminariet ligger halvdag **fredagen den 21 mars 2025 på campus**, den andra halvan av dagen är till för att skriva färdigt uppgifterna i portföljen. Förutom de uppgifter studenten har med sig från universitetet ska studenten öva sig aktivt för sin kommande profession varje dag. En handlingsplan för studentens VFU utformas före VFU-perioden i samverkan mellan student och VFU-handledare på fritidshemmet.

Handledning

Ta kontakt med din handledare i god tid innan VFU-kursen börjar för att göra upp en handlingsplan för din VFU. Du kan göra detta genom att maila din handledare, vars email adress du finner i VFU portföljen, och be om ett samtal. Se uppgiften Handlingsplan nedan för information om vad samtalet kan innehålla.

Närvaro

Obligatorisk närvaro gäller under hela VFU-kursen.

Frånvaro vid VFU-dagar upp till 20 % (1½ dag) kan tas igen i samråd mellan handledare och student och bör förläggas i direkt anslutning till VFU-perioden. **När alla VFU-dagarna är fullgjorda** ska VFU-handledare så fort som möjligt lämna in den digitala VFU-rapporten.

En student har rätt att genomföra en VFU-kurs totalt två gånger. Den som är frånvarande från sin verksamhetsförlagda utbildning utan giltig orsak anses ha förbrukat ett av dessa tillfällen. Om synnerliga skäl föreligger kan studenten därefter ansöka hos fakultetsnämnden om att få genomföra kursen ytterligare en gång. Den som uteblir från verksamhetsförlagd utbildning ska direkt kontakta sin VFU-plats och kursansvarig lärare.

Tid i verksamhetsförlagd utbildning

Verksamhetsförlagd utbildning bedrivs på heltid. Heltid innebär 40 timmars studietid/vecka. Studietimmarna ska bedrivas på plats på fritidshemmet/skolan. Det innebär verksamhet i elevgruppen och andra läraruppgifter, handledningstid, planeringstid och reflektionstid. De 40 studietimmarna, inklusive rast, ska fördelas enligt följande princip:

- 30 timmars verksamhet tillsammans med eleverna. Här avses även sådana uppgifter som sker i anslutning till verksamhet i elevgrupp och som är relevant för den pedagogiska miljön på fritidshemmet.
- Max 4 timmar egen planerings- och reflektionstid/vecka.
- Minst 1 timmes planerat handledningssamtal/vecka.
- Daglig rast
- Resterande timmar/vecka används till andra vanligt förekommande uppgifter i Grundlärare mot fritidshems vardag, såsom t.ex. arbetslagsmöten, nätverksträffar, föräldramöten, föräldrasamtal, klusterseminarier.

Schema för VFU-perioden samt hur tiden och innehållet planeras och fördelas ska specificeras i den obligatoriska handlingsplanen.

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

- kommunicera med elever och personal, samt reflektera över denna förmåga,
- under handledning och i olika situationer bemöta elever på ett respektfullt sätt i enlighet med skolans värdegrund,
- under handledning genomföra flera lärandeaktiviteter, samt relatera aktiviteterna till relevanta styrdokument,
- utifrån gjorda erfarenheter och kursens förväntade studieresultat beskriva, bedöma och ge exempel på egna styrkor och utvecklingsområden inför nästa VFU-kurs.

Examination

Kursen examineras utifrån följande underlag:

1. Dokumentation i digital VFU-portfölj.
2. Muntlig examination vid reflektionsseminarium.
3. VFU-rapport.

Examinationer bör vara rättade senast 15 arbetsdagar efter inlämningsdatum eller examinerande seminarium. Betyget publiceras i Ladok. Återkoppling fås via VFU-portföljen. För att kunna se ditt betyg på kursen i Ladok måste samtliga examinerande och obligatoriska moment i kursen vara avklarade och godkända. Studenten måste ha läst VFU-rapporten (och klickat i rutan) för att betyg ska registreras.

1. Dokumentation i digital VFU-portfölj

Du kommer att påbörja en digital VFU-portfölj i kursen. Du kommer till den genom att logga in på sidan <https://vfu.su.se> Introduktion till VFU-portföljen får du på ett introduktionsseminarium under din första kurs. Du kommer att använda din VFU-portfölj under hela utbildningstiden. Där formulerar du individuella mål för din egen professionsutveckling och dokumenterar, utvärderar och reflekterar över den egna läroprocessen. Ett sådant arbetssätt syftar till att stödja dig i att synliggöra ditt lärande och sätta det i relation till förväntade studieresultat samt att utveckla din förmåga till självbedömning. Allt det du skriver i portföljen ska vara språkligt korrekt.

Följande deluppgifter återfinns i VFU-portföljen och inlämning sker senast **2025-03-21 kl. 23:59**.

Mitt yrkesval & Individuella mål

Skriv några meningar om varför du valt att utbilda dig till Grundlärare mot fritidshem och vad du tror att arbetet innefattar från morgon till kväll?

Formulera också minst ett individuellt mål för din VFU-period. Läs igenom de förväntade studieresultaten för kursen (se nedan under betyg och betygskriterier) och reflektera kring vad som är viktigast för dig att utveckla under VFU I. Formulera ett mål genom att använda nedanstående rubriker:

- Jag ska utveckla (målet)...
- Koppling till kursens förväntade studieresultat:
- För att nå mitt mål ska jag...
- För att visa att jag nått mitt mål ska jag dokumentera ... genom att...

Tänk på att det första du skriver är ett utkast. Du kan slipa på formuleringen också efter samtal med studentkamrater, lärare och VFU-handledare.

Handlingsplan för VFU: Skrivs tillsammans med din handledare

Planen för VFU-perioden ska innehålla:

- Schema för perioden. Vi rekommenderar att du följer VFU-handledarens tider i möjligaste mån och att ni gör ett heltidsschema. Det är viktigt att schemat utgår från kursens förväntade studieresultat och anpassas efter verksamheten samt dina förutsättningar och behov. **Schemat ska spegla hela verksamheten, såväl tidsmässigt som innehållsmässigt.** Inom ramen för schemat ska du få tid för förberedelse och efterarbete för de uppgifter du och din VFU-handledare planerar att VFU-perioden ska innehålla (se ovan).
- Tidsplanering för att leda aktiviteter. **Skriv in när aktiviteter kan genomföras.**
- **Skriv in när handledning ska ske.** Handledning bör ske på olika sätt - såväl fortlöpande i direkt anslutning till verksamheten som vid inplanerade samtal. Det är av yttersta vikt att du ges möjlighet till reflekterande samtal med VFU-handledaren och ett avslutande bedömningssamtal.

Situationsstyrt lär/omsorgstillfälle

Enligt del 4 i läroplanen ska "Undervisningen i fritidshemmet komplettera förskoleklassen och skolan genom att lärandet i högre grad ska vara situationsstyrt..." och undervisningen ska också "...integrera omsorg och lärande." (Skolverket, 2019, s. 22)

1. Beskriv en situation där du svarat upp mot en eller flera elevers intresse, behov, nyfikenhet eller förfrågan, *i stunden, där och då*. Vad hände? Vad sa och/eller gjorde eleven/eleverna och vad gjorde du? (Undvik värderingar och egna tankar. Återge enbart vad som hände. Aidentifiera de du skriver om.)

2. Reflektera sedan över

- på vilket sätt detta blev ett lär- och/eller omsorgstillfälle. Koppla reflektionerna till didaktisk litteratur som ingått i kurser du tidigare läst i programmet samt styrdokument för fritidshemmet.
- ditt ledarskap och bemötande av elever, koppla reflektionerna till professionsutvecklingsmatrisen.

Med didaktisk litteratur menar vi här all litteratur som diskuterar fritidshemmets didaktik, det vill säga, fritidshemmets vem, vad, hur & varför. Texten ska totalt vara 200 - 400 ord. Använd APA för referenser i text och litteraturlista, litteraturlistan ingår inte i antal ord.

Leda aktiviteter

Du ska leda lärandeaktiviteter under handledning och relatera dem till aktuella styrdokument. Besvara mycket kort, enstaka ord går bra, följande frågor för en av de aktiviteter du lett:

- Vilka behov eller intressen hos eleverna ledde till att du gjorde just detta?
- Vad var aktiviteten?
- Vad uppnådde du med aktiviteten? Koppla till någon av de sju förmågorna i del 4 i läroplanen.
- Vad fungerade bra? (ge konkreta exempel och var så specifik som möjligt)
- Vad skulle du ändra om du gjorde om det?

Använd APA för referenser i text och litteraturlista, litteraturlistan ingår inte i antal ord.

Tre deltagande observationer

Här beskriver du situationer du observerat under din VFU. Redogör för och beskriv tre observationer som fokuserar:

1. *Yrkesrollen* – här beskriver du situation/er som fokuserar hur handledaren arbetar avseende bemötande av barn och genomförande av aktiviteter utifrån elevers intressen. (150-300 ord)
2. *Rutiner* – beskriv kortfattat en av rutinerna på fritidshemmet. Med en rutin menar vi något som fritidsläraren har ansvar för som till exempel en samling, genomförande av mellanmål, förflyttningar utanför skolans område eller övergång från skola till fritidshem. (Lekar, pyssel eller liknande är aktiviteter men inte en rutin.) Beskriv också, a) efter samtal med din handledare, syftet med rutinen och koppla till fritidshemmets styrdokument och b) efter samtal med en elev, hur eleven uppfattar syftet med rutinen. (200-400 ord)
3. *Barns rättigheter* - beskriv hur barns rättigheter (se Barnkonventionen <https://unicef.se/rapporter-och-publikationer/barnkonventionen>) kommer till uttryck i fritidshemmets verksamhet genom att beskriva en konkret situation utifrån ett barns perspektiv. Det innebär att så långt som möjligt inta barnets egna perspektiv. Det handlar om hur man efterlever innehållet i Barnkonventionen och inte hur man undervisar om den. Du ska försöka sätta dig in i hur eleven/erna upplevde den situation du berättar om (200-400 ord)

Sammanlagt alltså beskrivningar av tre situationer, totalt 550-1100 ord. Använd APA för referenser i text och litteraturlista, den senare ingår inte i antal ord.

Skolans planer

Orientera dig i skolans **Plan mot diskriminering och kränkande behandling**. (Nästa fritidshemspedagogiska kurs behandlar bland annat detta.)

- Inkludera när den uppdaterades senast
- Ge exempel på kopplingar mellan innehållet i planen och de Globala målen för hållbar utveckling, specifikt mål 4 (<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/god-utbildning-for-alla/>)
- Ge exempel på hur fritidshemmet arbetar för att inkludera alla elever

Texten ska totalt vara 200 - 400 ord. Använd APA för referenser i text och litteraturlista, den senare ingår inte i antal ord.

2. Muntlig examination vid reflektionsseminarium

Du ska komma väl förberedd till reflektionsseminariet och kunna i grupp, samtala om och reflektera över dina tre observationer (se ovan).

- Enligt dina observationer och samtal med barnen, hur är det att vara barn på din VFU-skolas fritidshem? **Ta med en bild** som representerar hur du tror det är att vara barn på ditt fritidshem.

- Reflektera över på vilket sätt två av artiklarna i Barnkonventionen (välj två) kommer till uttryck i fritidshemmet och hur detta upplevs av barnen. Det handlar i första hand om hur man i verksamheten efterlever innehållet i Barnkonventionen och inte hur personalen undervisar om den. Reflektera också över hur detta eventuellt stämmer överens med läroplanens värdegrund.

3. VFU-rapport

Underlaget för examination består också av VFU-handledarens skriftliga omdöme av studentens prestation i en VFU-rapport. I rapporten finns kursens förväntade studieresultat och bedömningskriterier. Som student **måste** du se till att din handledare får tillgång till VFU-rapporten under första dagen av VFU-perioden. Detta sker genom att du först bjuder in handledaren till din VFU-portfölj, efter att de accepterat inbjudan ska du sedan tilldela dem VFU-rapporten. I slutet av VFU-perioden fyller din VFU-handledare i VFU-rapporten i samband med ett handledningssamtal. **Din handledare lämnar in den digitala rapporten så fort du fullgjort antalet dagar i VFU-perioden.** Om ni får problem med inloggning eller tillgång till rapporten se

<https://www.su.se/utbildning/1%C3%A4rarutbildningar/verksamhetsf%C3%B6rlagd-utbildning-vfu/vfu-portf%C3%B6ljen-1.495528>

Du måste läsa och klicka i att du läst VFU-rapporten innan kursläraren kan registrera ditt betyg.

Omexamination

Reglerna för omexamination och vad som gäller vid underkänt betyg framgår av kursplanen. Observera särskilt vad som gäller vid underkänd VFU.

Student som ligger nära gränsen för godkänt på dokumentation i digital VFU-portfölj har möjlighet att komplettera inlämnat betygsunderlag inom en vecka efter det att kompletteringsbehovet har meddelats. Om detta inte görs inom angiven tid skall studenten omexamineras. Möjlighet till omexamination ges minst en gång per termin. Omexaminationsdatumet för dokumentation i digital VFU-portfölj i VFU I vt 25 är **2025-05-30. Anmälan till kursansvarig senast 2025-05-23.**

Student som inte genomför individuell muntlig examination under avslutande reflektionsseminarium ges möjlighet att kompensera detta **2025-04-04. Anmälan till kursansvarig senast 2025-03-28.**

Betyg på hel kurs

För att få godkänt slutbetyg på kursen krävs betyget G på samtliga examinationsuppgifter, fullgjorda obligatoriska uppgifter samt fullgjord närvaro. Betyget på VFU-rapporten blir även slutbetyg på kursen.

Fusk, plagiat och självplagiering

Plagiera inte! [Här kan du läsa om vad plagiat, fusk och självplagiering är samt hur disciplinärenden hanteras vid Stockholms universitet.](#) I denna kurs används referenssystemet "APA", klicka här för att [Referenshantering, klicka här](#) (i denna kurs använder du referenshanteringssystemet "APA").

Utöver manualen till APA på ovan länk finns även en utförligare APA-guide på engelska. Se denna länk:
<https://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/01/>

Övrig information

Arbetsmiljöfrågor under Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen arbetar kontinuerligt med ett systematiskt miljöarbete för att studenter och anställda ska få en bra och säker arbetsmiljö. Som lärarstudent är det viktigt att redan under sina studier vara medveten och ta hänsyn till möjliga arbetsmiljörisker i samband med VFU och framtida yrkesutövande.

Det är arbetsgivaren, det vill säga skolan, som har huvudansvaret för arbetsmiljön och har en skyldighet att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Arbetstagare är i sin tur skyldiga att hjälpa till, följa de säkerhetsföreskrifter som finns och slå larm om de upptäcker några fel. Mer information om arbetsmiljöregler hittar du på Arbetsmiljöverket: www.av.se

Stöd i studierna

[IT för studenter](#)

[Studenter med funktionsnedsättning](#)

[Studie- och språkverkstaden](#)

[Studenthälsan](#)